

Begrippenlijst

Afl. 4: De wereld van nu en de wereld van vroeger

Deel 1:

Activist: Een activist is iemand die zich actief inzet voor een bepaalde zaak, meestal op politiek of sociaal gebied. Ze proberen verandering teweeg te brengen door bijvoorbeeld te demonstreren, te protesteren, petities te ondertekenen of andere acties te ondernemen.

Kraken / Krakersbeweging: De krakersbeweging is een sociale beweging die zich richt op het betrekken van leegstaande gebouwen zonder toestemming van de eigenaar, vaak in reactie op woningnood en speculatie op de woningmarkt. Het zonder toetsemming betrekken van een woning wordt kraken genoemd.

Antimilitarisme: Antimilitarisme betekent letterlijk tegen-militarisme; tegen oorlog en het gebruik van militair geweld.

Doemperiode / doemdenken: Doemdenken is een sombere manier van denken over de toekomst. In een doemperiode denken veel mensen somber over de toekomst.

Kernoorlog: Een kernoorlog of atoomoorlog is een oorlog waarbij de twee strijdende partijen kernwapens zoals atoombommen tegen elkaar inzetten. Kernwapens hebben een veel grotere vernielingskracht dan conventionele wapens (wapens die geen massavernietigingswapens zijn, zoals bommen, raketten en andere explosieven). Een oorlog waarbij beide partijen kernwapens inzetten is er tot op heden niet geweest.

Communisme: Het communisme is een politieke stroming en een kijk op de economie en maatschappij. In de 20e eeuw zijn er veel landen geweest die zich communistisch noemden. De bekendste zijn China met Mao Zedong als leider en de Sovjet Unie met Vladimir Lenin en Jozef Stalin als leiders. Er zijn veel verschillende vormen en ideeën over het communisme, waardoor het lastig is om één eenduidige betekenis en uitleg te geven. Over het algemeen komt het erop neer dat er in communistische systemen geen individueel eigendom is van productiemiddelen. Dat betekent dat mensen geen eigen bezit hebben en dit niet kunnen verhandelen. In plaats daarvan moeten de productiemiddelen gelijk toekomen aan de mensen.

Agent Orange: Agent Orange was de codenaam voor een ontbladeringsmiddel dat in de Vietnamoorlog veelvuldig werd ingezet door de Amerikanen. De codenaam sloeg op de oranje band die om de containers zat waarin de Agent Orange opgeslagen was. Bedoeling was de plantengroei van de lokale jungle te bestrijden om zo de vijand (guerillagroepen van de communistische Vietcong) beter zichtbaar te maken. In Agent Orange zit de extreem giftige stof dioxine, wat leidde tot een grote toename van kanker in het gebied. Volgens Vietnamese autoriteiten zijn miljoenen mensen getroffen door het ontbladeringsmiddel, onder wie ongeveer 150.000 kinderen die kampten met ernstige geboortefwijkingen. Nog steeds eist de nawerking van Agent Orange slachtoffers.

Deel 2:

Vakbonden: Een vakbond is een groep werknemers die zich verenigt. Samen zorgen zij er voor dat de werkgever niet de enige is die ‘macht’ heeft op de werkvloer.

Deel 3:

Soeverein: Het begrip soevereiniteit betekent dat alle landen over hun eigen gebied gaan, tenzij ze die macht deels of helemaal geven aan een ander land of een organisatie. Ze zijn daarover soeverein.

Utopie: Een utopie is een ideale, vaak onbereikbare wereld, een droombeeld of een wensdroom.

Deel 4:

Knijpkat: Een knijpkat is een zaklantaarn waarvoor geen accu of batterij nodig is. Door middel van knijpende bewegingen – dat wil zeggen: door een soort handvat aan de buitenkant van het apparaat in te duwen – kun je (via een ingebouwde dynamo) stroom opwekken.

Deel 5:

Kruisraketten: Een kruisraket is een geavanceerd geleid wapen dat zowel een conventionele explosieve lading kan dragen als een nucleaire lading. Kruisraketten zijn voorzien van speciaal geleidingssysteem waarmee de raket naar zijn doel kan worden geleid. Kruisraketten kunnen in verhouding tot vele andere raketwapens voor een lange duur horizontaal vliegen. Hierdoor kunnen ze lange afstanden op geringe hoogte vliegen zonder naar beneden af te buigen. Deze eigenschap zorgt er voor dat kruisraketten onder de radarpeiling van de vijand kunnen vliegen en de vijand hierdoor vrijwel onopgemerkt kunnen naderen.

Neutronenbom: Een neutronenbom is een type kernwapen dat is ontworpen om een groot deel van de energie van de explosie vrij te maken in de vorm van neutronenstraling. Dit wapen heeft een relatief zwakke explosieve kracht, maar veroorzaakt een sterke straling die vooral schadelijk is voor levend weefsel.